

klarują obawę przed zagrożeniami płynącymi z alkoholu, którzy wykazują daleko idący rygorizm w stosunku do alkoholiczków, akceptują zachowania alkoholowe społeczeństwa, akceptują całą polską mitologię alkoholową i powielają jeden z najbardziej społecznie groźnych modeli picia. Znowu dotykamy problemu hierarchii wartości....

Przywrócenie właściwego systemu wartości w życiu społecznym wiąże się bowiem w sposób niezwykle silny z problemami alkoholowymi. Świadczą o tym nowoczesne programy, prewencyjne. Świadczy przede wszystkim to, co wniósł do walki z alkoholizmem ruch Anonimowych Alkoholików. Ruch ten, żywiołowo rozwija się w Polsce na przestrzeni lat ostatnich. Na XI Konferencji Krajowej Służb AA w Nowym Targu (26-28.05.89) poinformowano, że na terenie kraju działa już trzysta grup AA. Ruch ten, będący w opinii wielu badaczy jedynym skutecznym sposobem rozwiązywania problemów alkoholowych wśród osób uzależnionych, sięga właśnie do wartości podstawowych. Do tych wartości, o których mowa jest w niniejszym artykule. Uznając, że alkoholizmu nie można uleczyć, natomiast przyszłość uzależnionego pozostaje w jego rękach, ruch ten dąży do odkłamania człowieka (a więc do prawdy), do odbudowy nadziei, do oparcia się na życzliwości i miłości, do przywrócenia chęci życia - a więc dążeniu do kreacji i do wolności.

Odbudowa pięciu podstawowych wartości we wszystkich etapach socjalizacji pełnić będzie nie tylko rolę leczniczą, ale wielką rolę profilaktyczną dla większości przejawów patologii środowisk młodzieżowych. Takie bowiem będą rzeczy proste - jakie ich młodzieży chowanie.

*

**THE PATHOLOGY OF THE SOCIALIZATION SYSTEM
AS A MAIN THREAT TO THE YOUTH IN POLAND
SOME CONCLUSIONS FOR THE SOBRIETY POLICY**

SUMMARY

While looking for a good therapy of the symptoms of a traditional social pathology in youth groups in Poland, the author assumes that social pathology embraces everything that forms an obstacle against full development of man's personality, his or her adaptation, self-realization and self-expression. As a consequence, the most dangerous symptom of pathology to the whole population is the threat to the socialization and education of man. The author dis-

tinguishes 5 values necessary for the education system: truth, hope, love, creativity and freedom, all of which have been systematically violated for the past 45 years in Poland. The pathology of educational processes and socialization is treated separately for such groups as family, school, youth organizations, in the army and place of work, with the exclusion of the Roman-Catholic Church which should be considered separately.

The programme of combating pathology in the youth groups should be based on the reconstruction of the lost system of values.

The author formulates strong requirements directed at the authorities and the society, since only such a two-prong approach can eventually lead to limiting the scope of pathological phenomena, among which alcoholism seems to be one of the most important and dangerous. The attempt of putting all the responsibility on the society (by the authorities) or, conversely, only on the state (by the opposition) does not seem to bear any good results.

PISMIENICTWO

1. Cele i zadania polskiego programu "Zdrowie dla wszystkich w roku 2000". Rządowa Komisja do Opracowania Raportu ZDW 2000, Warszawa 1986; 2. Dąbrowska-Bak M.: Badania uczniów szkół ponadpodstawowych. UAM, Poznań 1986 (maszynopis); 3. Falewicz J.K.: Rzecz o pijaństwie. Kultura i Społeczeństwo 1978,3; 4. Falewicz J.K., Jasinski J., Raźniewski A.: Elementy problemu patologii społecznej w Polsce (zarys roboczy). Komitet Badań i Prognoz "Polska 2000" przy Prezydium PAN, Warszawa 1973; 5. Głuchowska I. i inni.: Młodzież o szkole jako o środowisku wychowawczym. Warszawa 1986 (maszynopis); 6. Gotowski B., Jawłowska A.: Młodzież epoki przemian. IFiS PAN 1978; 7. Gurycka A.: Skuteczność szkolnego wychowania w aspekcie rozwoju orientacji podmiotowej dzieci i młodzieży. Edukacja 1986, 3; 8. Jarosz M.: Dezorganizacja w rodzinie i społeczeństwie. PWE, Warszawa 1987; 9. Kocowski T.: Zagrożenia w kompleksie prokreacyjno-rozwojowym. W: Zagrożenia społeczne i warunki przetrwania. Część II. Komitet Prognozowania Rozwoju Kraju "Polska 2000". Wrocław 1986; 10. Kocur J. z zespołem: Raport z badań poborowych m.Łodzi. Łódź 1988 (maszynopis).

11. Kwaśniewski J.: Społeczeństwo wobec dewiacji. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1983; 12. Lipka Marian: Podkultury młodzieżowe w Polsce. Referat na konferencji nt. problemów patologii dzieci i młodzieży w Polsce. Opole 5 i 6 grudnia 1988; 13. Młodzież polska 1985. Oprac. J. Gęsicki z zesp. Instytut Badań Problemów Młodzieży. Zakład Analiz, Ekspertyz, Informacji. Warszawa 1987 (maszynopis); 14. Pittman D.J., Gordon C.W.: The revolving door. Glencoe III, The Free Press, New Brunswick 1958; 15. Raport o stanie Młodzieży. Instytut Badań Problemów Młodzieży. Warszawa 1988; 16. Rok szkoły. Biuletyn CBOS. Warszawa 1986; 17. Rylke H.: Sytuacja psychologiczna ucznia w szkole średniej. Przegląd Powszechny 1985,11; 18. Święcicki A.: Kształtowanie się spożycia napojów alkoholowych od XVIII w. do dziś. Problemy Alkoholizmu 1968,10; 19. Święcicki A.: Alkohol. Zagadnienia polityki społecznej. SKP, Warszawa 1977; 20. Zaczekiewicz K.: Mamy prawo mieć wolę. Sztandar Pracy 1987,68.